

Κωνσταντίνη Τουρβά

Ο Ζωγράφος και συγγραφέας Γιώργος Μιχαλακάκης

Ο Κόσμος δημοσιεύει σε συνέχειες, το βιβλίο του Γιώργου Μιχαλακάκη: «Η Ελπίδα σε Κρίση, Κουλτούρα και Τέχνη στην εποχή της παγκοσμιοποίησης» που εξετάζει τη διαδρομή των Ελλήνων μεταναστών της Αυστραλίας, στην τέχνη, κατά την περίοδο από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι της ημέρες μας.

Το βιβλίο κυκλοφόρησε το 2017 από τις εκδόσεις ΕΟΘΙΝΟΝ. Όποιος επιθυμεί να παραγγείλει το βιβλίο μπορεί να επικοινωνήσει με τον συγγραφέα στα EMAIL gmichelpaint@gmail.com ή eothinon@gmail.com. Για σχόλια και παρατηρήσεις μπορείτε να στείλετε email στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις gmichelpaint@gmail.com ή kosmos@kosmos.com.au ή επιστολή στην διεύθυνση Kosmos Newspaper, 654 New Canterbury Road, Hurlstone Park NSW 2193.

Αφορμή για τη δημιουργία της νέας σειράς έργων, δόθηκε όταν αναγγέλθηκε το γκρέμισμα του μεταναστευτικού καταυλισμού της Bonegilla, από το οποίο πέρασαν χιλιάδες εισερχόμενοι μετανάστες στην Αυστραλία μεταπολεμικά.

Μέρος 4^ο

Σε ένα δεύτερο στάδιο στην εργασία της ζωγράφου που αρχίζει το 1984, το θέμα της παρουσίας-απουσίας της μετανάστριας γυναίκας, προσεγγίζεται και από μια άλλη πλευρά, η οποία σχετίζεται με την κατάσταση της μεταναστευτικής οικογένειας, ένα θέμα που θα αναδειχτεί στη νέα σειρά έργων, και στην οποία η μεταναστευτική στέγη, η κατοικία θα εκφράσει την κατάσταση της μεταναστευτικής οικογένειας, τις εντάσεις στις σχέσεις των μελών της οικογένειας καθώς τα μέλη βρίσκονται αντιμέτωπα με χαμηλοπληρωμένες αλλά σκληρές και ανθυγιεινές εργασίες.

Αφορμή για τη δημιουργία της νέας σειράς έργων, δόθηκε όταν αναγγέλθηκε το γκρέμισμα του μεταναστευτικού καταυλισμού της Bonegilla, από το οποίο πέρασαν χιλιάδες εισερχόμενοι μετανάστες στην Αυστραλία μεταπολεμικά. Η Κ. Τουρβά είδε το κέντρο αυτό ως το μεσοδιάστημα, τον κενό χώρο και χρόνο που διαχωρίζει την αποκοπή από το παρελθόν και την απώλειά του, και την αναφύτευση στον τόπο της μετανάστευσης. Η αναφύτευση όμως θα εκφραστεί προβληματικά, καθώς θα συνδεθεί με τα έντονα κοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η οικογένεια, τα οποία έχουν σαν αποτέλεσμα την δυσεπικοινωνία μεταξύ των μελών της μεταναστευτικής οικογένειας και όχι σπάνια την διάλυσή της. Εικόνες εγκαταλειμμένων, ερειπωμένων σπιτιών, των πόλεων και των συνοικιών που ζουν οι μετανάστες, θα κάνουν την εμφάνισή τους στα έργα αυτά. Το 1984 η ζωγράφος επισκέπτεται την περιοχή του καταυλισμού της Bonegilla, για να τραβήξει φωτογραφίες των ερειπίων και να συλλέξει ντοκουμέντα, γύρω από την ιστορία του. Η θέα των ερειπίων, θα την οδηγήσει στην απόφαση να εμφανίσει τις φωτογραφίες των εγκαταλειμμένων και ερειπωμένων κτισμάτων, επάνω σε κομμάτια τοίχων που απέσπασε από αντίστοιχα ερείπια μεταναστευτικών σπιτιών, μέσα από την πόλη του Σίδνεϊ. Συνέδεσε έτσι το αρχικό ξεριζωμά των μεταναστών, το πέρασμά τους από το κέντρο υποδοχής της Bonegilla με τα σύγχρονα ερείπια, που η ζωή δημιουργεί στην πορεία εγκατάστασης στο νέο περιβάλλον. Η Bonegilla λειτουργήσε σαν μεταφορά, για να υποδηλωθεί το μεταναστευτικό σπίτι, και τη δυσεπικοινωνία που προέκυψε ανάμεσα στα μέλη του, ιδιαίτερα στις σχέσεις μεταξύ γονιών και παιδιών, που εξελίχθηκαν σε δυσεπικοινωνία πολιτισμική και ανθρωπιστική για πολλές οικογένειες. Από τα έργα αυτά που φιλοτέχνησε η Τουρβά, λείπει και πάλι η μορφή της ανθρώπινης παρουσίας γενικά. Η αίσθηση του ξεριζωμού, της μεταφύτευσης και εν συνεχεία της δύσκολη ενσωμάτωσης

Bonegilla. Εκτύπωση Gum by chromate σε γυψοσανίδα, Σίδνεϊ 1984

στο νέο περιβάλλον που οδηγεί σε μορφές προβληματικές κοινωνικότητας γίνεται με την αποτύπωση φωτογραφιών από τα ερείπια της Bonegilla, επάνω σε κομμάτια τοίχων και δαπέδων. Η εικόνα που δημιουργεί με αφορμή την κατεδάφιση της Bonegilla, αποτελεί το υπόβαθρο, για να σχολιάσει το πέρασμα του χρόνου και τα μελλοντικά ερείπια στα οποία οδηγείται το μεταναστευτικό σπίτι. Τα κομμάτια τοίχου εμπεριέχουν χωρίς να φαίνονται, όλες εκείνες τις καταστάσεις που διαδραματίστηκαν μέσα στη μεταναστευτική στέγη μέχρι που τα σπίτια να σωριαστούν σε ερείπια και οι τοίχοι σε θραύσματα.

Τα υλικά που χρησιμοποιεί η Κ. Τουρβά αυτή την περίοδο, δεν είναι ουδέτερα, όπως η λευκή επιφάνεια του καμβά ή του χαρτιού που θα δεχθεί τις χρωματικές ύλες για να σημασιολογηθεί. Τα θραύσματα από γκρεμισμένα σπίτια είναι υλικά πρωτογενώς σημασιολογημένα, φορτισμένα με πολιτισμικές συνάψεις, αποχτούν συμβολική σημασία δηλώνουν την κατάσταση του μεταναστευτικού κόσμου και της γυναικείας θέσης μέσα του, που τίθενται μαζί, για να προκύψει μια δευτερογενής σημασιολόγηση.

Η Κ. Τ. αφού εξέφρασε με τους δύο αυτούς διαφορετικούς θεματικούς κύκλους, την προβληματική θέση της μετανάστριας στην εργασία και μέσα στο

σπίτι, θα στραφεί από το 1985 και μετά, στο θέμα της εμπορευματοποίησης του γυναικείου σώματος.

Από τη θέση της γυναίκας που επιτελεί διάφορες κοινωνικές λειτουργίες, που όμως δεν αναγνωρίζονται στο σύνολό τους, αλλά περιορίζονται μόνο σε ότι σχετίζονται με την μητρότητα, η Τουρβά θα θίξει με την νέα της εικαστική εργασία, το πρόβλημα της κατασκευής του πρότυπου της γυναίκας ως «Αφροδίτης», όπως αυτό προβάλλεται μέσα στις καταναλωτικές κοινωνίες. Έτσι ενώ στις παραδοσιακές αγροτικές κοινωνίες η γυναίκα προβαλλόταν μέσα από την «εικόνα» της «Βρεφοκρατούσας», τώρα στη μετανάστευση προστίθεται και η εικόνα της «Αφροδίτης» όπως προβάλλεται μέσα από τα περιοδικά, τις εφημερίδες και την τηλεόραση. Για το σκοπό αυτό θα συγκεντρώσει φωτογραφίες, που δείχνουν πως χρησιμοποιείτε το γυναικείο σώμα στη διαφημιστική βιομηχανία, όπου μέσα από μια διαδικασία εξευγενισμού και ωραιοποίησης προβάλλεται ως η ιδεώδης μορφή. Στις φωτογραφίες αυτές οι οποίες έχουν απαθανάτισει το γυναικείο σώμα ως «ιδεώδη μορφή», η Τουρβά έχει επέμβει, ώστε να τις αλλοιώσει χημικά και να δείξει ότι η έννοια της ιδεώδους μορφής δεν είναι στατική στη φύση, ότι αντίθετα είναι πολιτισμική κατασκευή σε μια φάση της ιστορίας του πολιτισμού.